

Masallının "İstisu"yunda qonaqlara isti münasibət var

Ölkəmizin səfalı və şəfəli yerləri çoxdur. Amma Masallı rayonundakı "Fatimeyi-Zəhra" adlanan "İstisu" sanatoriyasının onların sırasında məxsusi yeri var.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Azərbaycanda "İstisu" adı ilə şəfa ocaqları çoxdur. Onların əksəriyyəti termal su, bəziləri də yerdən isti çıxan palçıq vulkanları ərazilərində yerləşir. Dərin qatlardan xeyirli mineralları özü ilə yerin təkinə çıxaran bu cür sular bir çox xəstəliyin müalicəsində əvəzsizdir. Lənkəranda, Astarada, Salyanda, Qubanın Xaltan kəndində və s. yerlərdə istisu ocaqları xüsusən yel xəstəliyindən əziyyət çəkənlərin tez-tez üz tutduqları ünvanlardır. Torpaqlarımız düşmənlər tapdığı altından xilas edildikdən sonra onların sırasına Kəlbəcərin dünyaşöhrətli "İstisu"yu da qoşulub. Yaxın vaxtlarda çox güman ki, həsrətində olduğumuz "İstisu" sanatoriyasının yenidən işə salınmasının şahidi olacağıq.

"İstisu" adı ilə tanınan müalicə ocaqlarından biri də qədim Lənkəran torpağındadır. Bir neçə il öncə o, regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının icrası çərçivəsində əsaslı şəkildə yenidən qurularaq istifadəyə verilib. Açılışında Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın da iştirak etdikləri sanatoriya şəfəli xüsusiyyətlərinə, gözəl mənzərələrinə, saf havasına görə turistləri və müalicəyə ehtiyacı olan hər kəsi özünə cəlb edir.

Ərazicə çox da böyük olmayan, ölkəmizin müalicəvi məkanlarından biri də Masallı rayonundakı "İstisu" şəfa ocağıdır. Dilimizdə "ocaq" sözünün bir mənası da inanc, ümid yeri kimi işlədilir. Masallı şəhərindən 12-13 kilometr məsafədə, dəniz səviyyəsindən 1650 metr yüksəklikdə, Dəmbəlov dağının ətəyində, Viləş çayının sahilində yerləşən bu şəfa qaynağının nə vaxt yerin təkindən özünə yol tapıb üzə çıxdığını doğru-dürüst heç

kim bilmir. Qədimdən insanlar yay aylarında bura gələrək təbiətin yaratdığı gölməçələrdəki isti suya girmiş, ətrafdakı meşələrdə istirahət etmişlər. Bunun onların sağlamlığına yaxşı təsir etdiyini, müxtəlif ağrıların çəkilib getdiyini görüb hər il yay aylarında bura üz tutmuşlar. Beləliklə, Masallı "İstisu"yunun adı zaman keçdikcə məşhurlaşmışdır.

Buradan çıxan isti suyun tərkibini keçən əsrin 60-cı illərində əslən Masallıdan olan həkim-alim, şair-bəstəkar Mirkazım Aslanlı - Sarəng kəşf etmişdir. O, sübut etmişdir ki, buradan çıxan isti suyun tərkibində hidrogensulfid, natriumxlor, kalsium, maqneziumkarbohidrat və hər litrə 30 milliqram yod var. Yer in təkindən çıxan suyun hərəriti təqribən 60 dərəcədir. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Masallı "İstisu"yu hələ sovetlər zamanında ittifaq səviyyəsində tanınan termal su mənbələrindən olub. Ovaxtlar ittifaqın 12 alimi "İstisu" şəfa ocağına gələrək əlavə tədqiqatlar aparmış və həmyerlimizin kəşfini təsdiqləmişdir.

Zaman keçmiş, SSRİ süquta uğramış, Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etmişdir. Doğrudur, müstəqilliyin ilk illərində əvvəllər qurulmuş iqtisadi əlaqələrin qırılması bir çox çətinlik yaratmışdır. La-

kin Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlər həmin çətinliklərin aradan qaldırılmasına təkan vermiş, fəaliyyətsiz qalan istehsal müəssisələri və xidmət obyektləri özəlləşdirilərək yenidən qurulmuş, müasir texnologiyaların tətbiqi nəticəsində inkişaf etməyə başlamışdır.

İş adamı Hacı İldırım Allahyarov tərəfindən özəlləşdirilən "İstisu" sanatoriyasında da keçmişdən, demək olar ki, heç bir əsər-əlamət qalmamışdır. Əvvəllər primitiv şəkildə olan vanna otaqları yeniləşdirilmiş, turistlərin qalmaları üçün müasir koteclər, həkim otaqları, yeməkhana, xidmət obyektləri, istirahət guşələri, çayxana, restoran və s. tikilmişdir. Viləş çayının sahilində möhtəşəm istirahət parkı salınmışdır. Parkda bütün yaşdan olan qonaqların istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Çayın sağ sahilində isə çimərlik yaradılmışdır. Sanatoriya rəhbərliyi Masallı-Yardımlı şose yolunun kənarındakı şəlaləni görmək, təbiət mənzərələrini seyr etmək, rayonun görməli yerləri ilə tanış olmaq istəyənlər üçün turlar təşkil edir. Bir sözlə, burada müalicə olunmaq, istirahət etmək üçün hər cür şərait mövcuddur. Bu səbəbdəndir ki, hər ilin yaz-yay fəslində sanatoriyaya minlər-

lə turist gəlir. Göyçay rayonundan olan Nəzakət Xəyyami öz təəssüratını bizimlə belə bölüşdü:

- Uzun müddət Göyçay şəhər 6 sayılı uşaq bağçasında müəllim işləmişəm, hazırda təqaüddəyəm. Bura Həmkarlar İttifaqı xətti ilə gəlmişəm. Sanatoriyadakı səliqə-sahman çox xoşuma gəldi. Suyunun isə tayı-bərabəri yoxdur. Vənadan çıxandan sonra adam özünü quş kimi hiss edir. Həkim Səxavət İbadov, tibb işçisi Əhməd Süleymanov istirahətə gələnlərin hər birinə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşırlar. Tez-tez təzyiqimizi, şəkərimizi yoxlayır, öz məsləhət və tövsiyələrini verirlər.

Söhbətə qoşulan Bəyimxanım Qafarova rəfiqəsinin sözlünə qüvvət verdi:

- Mən isə Bakıda yaşayıram. Uzun müddət S.Rüstəm adına 3 sayılı xarici dillər gimnaziyasında işləmişəm. Hazırda təqaüddəyəm. Onu deyərək bilərəm ki, Masallı "İstisu"yu çox xoşuma gəlir. Ağrılarım var idi. Hiss edirəm, yavaş-yavaş çəkilir. Yaradılan şəraiti sözlə ifadə etmək çətindir. Üç nəfər qohum sanatoriyanın yuxarı hissəsində - meşənin içində tikilmiş kotecdə qalırdıq. Görürsünüz, bura çox istidir, amma orda hava buradan çox-çox sərinidir. Rəfiqəm Nəzakət xanım çox yaxşı vurğula-

dı. Burada istirahət və müalicə üçün ideal şərait var. Növbəti yay fəslində də, sağlıq olsun, bura gələcəyəm. Yollayışımın müddəti 10 gündür. Yer olsa, 1 həftə də artırmaq fikrindəyəm.

Yeganə Vətənxan isə Nəzakətin əmisinin həyat yoldaşıdır. Bakıda müəllim işləyib. O da hazırda təqaüddədir. Deyir ki, onu və Bəyimxanımı bura Nəzakət gətirib: "Doğrudan da, tərifi nə layiq yer imiş. Təmiz havası, gözəl mənzərələri, ən əsası isə şəfəli suyu var. Rəfiqələrim demək istədiyim fikirlərin hamısını qeyd etdilər. Əlavə "İstisu"da yaxşı qidalanmağımızı bildirmək istərdim. Hamısı təzə kənd məhsullarıdır. Müalicə də öz yerində. Sevinirəm ki, Azərbaycanımızın belə gözəl müalicə ocaqları var. Sanatoriyanın sahibkarı Hacı İldırım bütün günü istirahət edənlərə baş çəkir, onların təklif və tələblərini öyrənir".

Masallı "İstisu" sanatoriyasına təkcə ölkəmizdən deyil, xarici ölkələrdən də hər il yüzlərlə turist gəlir. Onlar buradan xoş təəssüratla ayrılır və yenidən gəlmək arzusunda olduqlarını bildirirlər. Sanatoriyanın rəy və təkliflər kitabını vərəqləyərkən bunun şahidi olmaq mümkündür.

*Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"*